

Her adli bilimcinin amacı “doğru cevap”lara ulaşmaktır, istenilen her türlü analiz hatasız yapılabilmelidir. Hatasız analizden kasıt; kalitatif analizlerde doğru identifikasyon, kantitatif analizlerde doğru miktarsal sonuçtur. Bu koşulların sağlanması, aynı zamanda sonuçların doğru yorumlanmasını da sağlar. Dođru yoruma götüren analiz sisteminin kalite güvencesinin olması gerekir.¹

Kalite sistemi, kalite yönetiminin uygulanması için gerekli organizasyon yapısı, prosedürler ve kaynaklardan oluşur. En üstte kalite sistemini tanımlayan bir kılavuz bulunur, kalite kılavuzlarının altında kullanım detayları belirtilen prosedürler yer alır.

Kalite el kitabı, kuruluşun kalite sistemini açıklayan resmi belgedir. El kitabı, test sonuçlarının kalitesini sağlamak için gerekli olan tüm prensipleri, sistemleri, programları, prosedürleri ve talimatları belgelemektedir.

Kalite güvencesi, bir ürün veya hizmetin kalite için belirtilen şartları sağlayacağına dair yeterli güveni sağlamak için gerekli planlı ve sistematik eylemlerdir. Planlı ve sistematik eylemler, laboratuvar kalite el kitabında ve standart çalışma prosedürlerinde belirtilmiştir.

Kalite kontrolü, kalite gereksinimlerini yerine getirmek için kullanılan operasyonel teknikler ve faaliyetlerdir.¹

► Kalite El Kitabı

Kalite el kitabının oluşturulması, kalite sisteminin dokümantasyonu ile başlar. Laboratuvarlardaki kalite sistemi kurulurken temel sorunlardan birisi, sözlü ya da resmi olmayan çalışma usullerini takip eden laboratuvar çalışanlarıdır.

Yapılan her türlü işlem, rutin olarak kabul edilmek yerine günlük olarak kayıt altına alınmalıdır.¹

► Sonuç

Yukarıda genel olarak bahsedilen tüm işlem ve prosedürler kalite güvencesi ve kalite kontrolü altında takibi gereken işlem ve prosedürlerdir.

Adli Toksikoloji Laboratuvarları, adli yargıya hizmet eden ve analiz sonuçlarının, doğruluğu tartışmaya yer vermeyecek şekilde raporlanması gereken laboratuvarlardır. Bir akreditasyon mekanizması ile denetlenmesinin yanı sıra, kendi iç denetimini sağlayan dokümantasyon ve kontrol sistemine de sahip olmalıdır. Laboratuvarın takip ettiği her işlem ve prosedüre ait kontrol listeleri oluşturulmalı ve düzenli olarak takibi sağlanmalıdır. Böylelikle laboratuvar sonuçlarının doğruluğu sorgulandığında, kalite sisteminin parçaları olan dokümanlar ile işleyişin güvenilirliğini ispatlamış olur. Kalite güvencesi ve akreditasyon Adli Toksikoloji Laboratuvarlarının kurulmasında ve işleyişinde ilk sırada yer almalıdır.

Kaynaklar

1. Mozayani A, Noziglia C. The Forensic Laboratory Handbook, Procedures and Practice. Humana Press. 2006. p. 211-223.
2. SOFT/AAFS Forensic Toxicology Laboratory Guidelines, 2006 Version.
3. GTFCh Scientific Committee Quality Control. Guideline for Quality Control in Forensic Toxicological Analysis. Revised 2009.
4. American Board of Forensic Toxicology (ABFT). Forensic Toxicology Laboratory Accreditation Manual, 2013.
5. Cooper GA, Paterson S, and Osselton MD. The United Kingdom and Ireland Association of Forensic Toxicologists Forensic toxicology laboratory guidelines (UKIAFT). Sci Justice. 2010;50(4):166-76.